

LLUÍS-ANTON BAULENAS

SERÉ EL TEU MIRALL

Premi Santa Eulàlia
de Novel·la de Barcelona 2023

I'll be your mirror
Reflect what you are, in case you don't know
I'll be the wind, the rain and the sunset
The light on your door to show that you're home

«I'll be your mirror» (Lou Reed / The Velvet Underground)

*(Seré el teu mirall,
reflectiré el que ets, si tu no ho saps.
Seré el vent, la pluja, el capvespre,
la llum a la porta que et diu que ja ets a casa)*

RENAULT: What in heaven's name brought you to Casablanca?

RICK: My health. I came to Casablanca for the waters.

RENAULT: The waters? What waters? We're in the desert!

RICK: I was misinformed

Casablanca (guió de Julius Epstein,
Philip Epstein i Howard E. Kock)

(Renault: En nom del Cel, què l'ha portat a Casablanca?)

Rick: La salut. He vingut a Casablanca per les aigües.

Renault: Les aigües? Quines aigües? Som al desert!

Rick: M'han informat malament, doncs)

Em vaig capbussar al carrer com si m'hi anés la vida. Acabava de pixar-me damunt. Ningú no està a l'altura de les pròpies misèries, som indefinits. Per sort, a Barcelona, la inexactitud, la solitud de la massa, el moviment, els sons barrejats que ens envolten, tot plegat t'estructura la vida, i et pots deixar anar. Pots muntar-t'hi parèntesis, moments, hores, dies en què ningú no sàpiga on ets. O per què ets. O com ets. O qui ets. Com ara, que avançava pel carrer amb una taca de pixum als pantalons. Barcelona sempre permet que t'amaguis i es nodreix del mateix que la fa canviar: et deixa esborrar la pissarra on hi ha escrit en guix el passat i el futur. Les ciutats tenen mala fama: són l'imperi dels descreguts que només pensen en el present. Però aquell dia m'hi vaig immerngir amb tota la fe, amb la certesa i la seguretat que res no és cert ni segur. No se't demana res. I per algú com jo, en aquell moment, amb la humitat del pixum a la cuixa, les cames tremolant i el cap ple de serradures, això era imprescindible.

Feia uns quants minuts havia estat a punt de morir.

Pensava que em podia rebel·lar només parlant, exposant les meves raons. Però m'havien introduït al nas un punxó de crom vanadi. M'havia fet mandra; mandra, més que no

pas por. Després d'abaixar el cap, m'havia pixat damunt. Quan un ajup el cap, hi ha acceptació. Si, a més, se li escapa l'orina, es tracta d'un acte gairebé animal, ritual, de submissió.

Tot havia començat un dijous de juliol de 1998, cinc anys i mig enrere. Vaig conèixer l'Amadeu Torà per casualitat. Després de la mort del meu amic Andreu, en aquella època jo estava d'excedència humana i laboral. Havia deixat la feina i m'havia passat gairebé un any fora, voltant, quasi com un vagabund.

No m'havia servit de res. Els morts continuen amb nosaltres, ens parlen, hi parlem, tant si hi somiem com si simplement ens en recordem.

Si més no, tornava a ser a Barcelona, a recer. Em va acollir sense preguntes. M'agrada la ciutat, m'ajuda a sobreviure. És plena de gent com jo, que passa els dies buscant una cosa que no sap quina és i trobant-se'n d'altres que no busca. De fet, és plena de gent que, si no ho vols, ni la veus ni et veu. I és com un miracle.

Treballava de cambrer de dijous a diumenge en un cafè teatre del barri del Raval. Un vespre, a la cantonada del carrer de la Riereta amb el carrer de la Cera, vaig trobar-me un individu discutint amb en Nefra, un transvestit nigerià de metre noranta, una deessa negra espectacular d'ulls blaus (falsos, lents de contacte), molt femenina, espaterrant. Ens coneixíem del barri. L'home feia pena, força embriac, es-

cabellat, sense control, trontollava, queia, tenia restes de vòmit a la cara i la jaqueta, i s'esgargamellava enmig del carrer, cridava que volia una dona. En Nefra li aclaria, tot displicent, que no era el seu problema i que pagués igualment. Però l'home no l'escoltava, aturava els vianants i els deia que l'havien enganyat. Quan en Nefra se'n va cansar, va arrapar-lo pel coll amb una de les seves manarres, el va redreçar com si fos una ploma, i amb l'altra mà li va ventar una bufetada a la galta. De les seques. Amb ofici. Com que l'home continuava bramant, va dir-li que es cal més, que prou gemegar com una nena o li hauria de clavar un parell de mastegots dels bons, dels que fan saltar empastos o trenquen el pont del nas i provoquen una sagnada. I va afegir que no era una germaneta (espectacular) de la caritat. No sé per què me'n vaig compadir. Si aquell imbècil hi persistia, no solament s'emportaria les patacades d'en Nefra; hi havia dotzenes d'ulls que en aquell moment, un divendres a la nit, estaven ja a l'aguait. Un cop en Nefra el repassés ben repassat, s'hi llençarien com voltors per escurar-ne les restes. No en deixarien ni els tendrums. M'hi vaig acostar i li vaig dir:

—Nefra, és amic meu, me l'emporto...

L'individu no s'aguantava els pets, vaig pensar que m'engegaria a mi també a la merda, però no, em va deixar fer. Vaig ficar-li la mà a la butxaca de l'americana i li vaig agafar la cartera. El DNI va caure a terra, el vaig recollir. Així vaig conèixer com es deia. Vaig treure'n tres bitllets de mil, tot el que hi havia, i els vaig donar a en Nefra, que de primer va adoptar un posat perdonavides, tot seguit em va fer l'ullet i finalment, després d'agafar-me els diners amb una sim-

pàtica estrebada, va girar cua tot remenant el cul: la reina del barri. Fabulós. El van trobar mort amb el cap rebentat tres mesos més tard.

A ell vaig endur-me'l al local, vaig forçar-lo a seure i a beure's un cafè doble. Només va ser capaç d'esbossar un mig somriure, com una ganyota, com donant a entendre que el seu error d'apreciació pel que feia a en Nefra podia passar-li a qualsevol. Volia esborrar ràpidament del cervell aquella humiliació. A mi m'era ben igual.

Vaig servir les begudes entre el públic, més aviat escàs, mentre el primer dels actors sortia a oferir el monòleg de l'il·lusionista fracassat. Començava amb el conegut número de fer aparèixer un colom dins d'un recipient que prèviament tothom havia vist que era buit. El colom apareixia, l'agafava i el llençava al públic. Es tractava d'una magnífica rèplica de silicona, molt realista, amb ales i tot. Òbviament, no volava, queia a plom damunt d'algú, com si fos mort. Com que semblava de debò, la gent s'espantava. Llavors demanava perdó, explicava que segurament l'animaló s'havia asfixiat mentre s'esperava per sortir i que a la vida, en general, ell, com a persona, era tan dolent com d'il·lusionista. I començava un monòleg en què, amb la seva història, anava intercalant tot de trucs famosos que sistemàticament fallaven.

Una hora i dos monòlegs després, vaig constatar que el tal Torà ja s'havia refet força. Molt més tranquil, blanc com la cera, havia anat un parell de vegades al lavabo. Semblava molt més serè. S'havia rentat i pentinat. Es pentinava enrere per tal d'amagar una petita calba, com la tonsura d'un religiós. Devia tenir uns quaranta-cinc anys. Es va aixecar

i, tot torcant-se la boca amb un estrip de paper higiènic, va venir cap a mi alhora que m'allargava la mà:

—Em dic Amadeu Torà. Puc conèixer el nom de qui m'ha salvat, per dir-ho així?

Encara parlava amb la veu una mica pastosa, lentament i amb afectació. Volia fer una sensació de control que, en qualsevol cas, no comunicava. Buscava a les butxaques de la jaqueta un paquet de tabac i un encenedor que no tenia. No vaig fer res per ajudar-lo. Li vaig dir com em deia. Només el nom:

—Jaume.

—Molt bé, Jaume, m'has ajudat quan no et calia. Te'n dec una. Soc dels que recorda els favors.

No m'agrada la gent que dramatitza massa.

—No trobo que estigui en deute amb mi —vaig puntualitzar—. No n'hi ha per a tant. Conec en Nefra, el que he fet no té gens de mèrit.

—Com vulguis, però m'agrada pensar que tinc intuïció per captar com són les persones, només veure-les. No crec en les casualitats... En el meu món, la intuïció és important. Si fas de cambrer en un lloc com aquest, et deus estar morint de gana i de fàstic. Per què no em truques? Potser et podria oferir una feina molt millor.

No vaig saber-hi reaccionar. Va tornar a remenar les butxaques de la jaqueta, va trobar la cartera, va extreure'n una targeta personal i me la va donar. M'hi vaig fixar: tenia unes mans delicades, fines, que s'adeien amb el seu rostre esprimatxat.

—Segur que ens entendríem —va afegir.

Només un idiota cregut i fatxenda podia emetre aquell discurs sobre la intuïció. Vaig sacsejar les espatlles. Davant

la meva palesa manca d'interès, l'home es va acomiadar, una mica contrariat:

—Bé, me'n vaig. Tu mateix. En qualsevol cas, no consideris que t'ho dic per tornar-te el favor, si així t'ho estimes més. Ah! Tampoc no et preguntaré per què et falta una orella, que tothom ho deu fer.

—No. No ho fa ningú —vaig contestar.

En Torà no em va sentir, va deixar anar un rot i va sortir per la porta. Tenia raó en una cosa: m'estava morint de gana i de fàstic.

I sí, em dic Jaume Pedrol i em falta una orella, la dreta.